

DUYGUSAL ZEKÂ ile GİRİŞİMCİLİK NİYETİ ARASINDAKİ İLİŐİKİNİN İNCELENMESİ¹

Dr. Öğr. Üyesi Sami ACAR²
Arş. Gör. Dr. Dilek USLU³

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümünde öğrenim gören 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin duygusal zekâ ile girişimcilik niyeti arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Araştırmada tabakalı örnekleme yöntemi ile tespit edilen 16 üniversiteden 980 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Elde edilen verilere araştırma sorularına göre t-testi, one-way ANOVA ve korelasyon analizi uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizi sonucunda duygusal zekâ ile girişimcilik niyeti arasında duygusal zekâ faktörlerinden empati, kişilerarası ilişkiler, iç motivasyona sahip olma ve kendini bilme ile doğru yönlü, ruh halini ayarlama ile ters yönlü bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Araştırmada elde edilen bulgular çerçevesinde duygusal zekâ faktörlerinin girişimcilik niyetini etkilediği yargısına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Zekâ, duygusal zekâ, girişimcilik, girişimcilik niyeti, demografik faktörler.

INVESTIGATION OF RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENCE AND ENTREPRENEURSHIP INTENTION

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the relation between the emotional intelligence factors and entrepreneurship intentions of 1st and 4th grade students who study in the department of Computer Education and Instructional Technologies (CEIT) of the universities in Turkey. Besides the main purpose, the determination of the effects of demographic variables is also aimed. According to that, the research is conducted to 980 students among 16 public universities by means of stratified sampling method. Gathered data is analyzed with t-test, one-way ANOVA and correlation analysis according to research questions. The result of statistical analyses show that a right way direction relationship is observed between emotional intelligence and entrepreneurial traits in terms of emotional intelligence factors such as empathy, interpersonal skills, internal motivation and self awareness-on the other hand an inverse relationship is observed with mood regulation. Within the framework of results obtained in this research, it is reasoned that emotional intelligence factors effect entrepreneurial intention.

Keywords: Intelligence, Emotional Intelligence, Entrepreneurship, Entrepreneurial Intention, Demographic Factors.

¹ Gazi Üniversitesi-Eğitim Bilimleri Enstitüsünde tamamlanan doktora tezinden alınmıştır. Bu çalışma 20-21 Ekim 2017 tarihleri arasında Antalya’da düzenlenen ASEAD 2. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu’nda bildiri olarak sunulmuştur.

² Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümü, samiacar@gazi.edu.tr

³ Gazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü, duslu@gazi.edu.tr

GİRİŞ

Bireylerin, bireysel ve toplumsal yaşamda mutlu ve başarılı olabilmeleri için yaşamdan doyum almaları gerekmektedir. Ancak bu sadece bilişsel gelişimin değil duygusal gelişimin de desteklenmesi ile mümkün olmaktadır. Duygusal gelişim, insanların duygusal zekâ düzeylerine bağlıdır. Duygusal zekâ, öğretilbilir psikolojik ve sosyal becerileri kapsamaktadır ve bireylerin zihinsel yeteneklerini en üst düzeyde kullanmalarına olanak vererek bilişsel zekâyı destekleyen ve tamamlayan bir yapı ortaya koymaktadır (Akin ve Güven 2014).

Duygusal zekâ hayatımızın her alanında karşımıza çıkabilmektedir, ister iş yaşamında olsun ister özel yaşamda olsun bireyler duygularını gittikleri her yere taşırlar. Sahip olduğumuz duygular iş hayatında iş arkadaşlarımızla olan ilişkilerimizi, özel hayatta ailemizle, arkadaşlarımızla olan ilişkilerimizi olumlu ya da olumsuz etkileyebilecek bir öneme sahiptir. Bu nedenle duygusal zekâ düzeyi, hem bireysel tatmini hem iş başarısını doğrudan etkilemektedir. Duygusal olgunluğa sahip çalışanların, şirketlerinin başarısında katkıları büyüktür. Bu nedenle duygusal zekâ işyerinde başarı için kritik bir faktör olarak tanımlanmaktadır. Gerek değişim ile başa çıkabilme ve değişime uyum sağlama gerekse kontrollü ve bilinçli hareket ederek karar verme sürecinde tutarlı davranma özelliklerine sahip olabilmek, duygusal zekâ yardımıyla kazanılan önemli özellikler olarak bilinmektedir (Cin ve Günay 2013).

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Duygusal Zekâ

Duygusal zekâ kavramı ile ilgili alanyazında pek çok çalışma yapılmış olmasına rağmen bu kavramın son on yıl içinde; kişilik gelişimi, çalışma hayatı ve eğitim gibi alanlarda önemi giderek artmaktadır. Goleman'a göre bu durumun en önemli nedenlerinden bir tanesi duygusal zekânın sosyal yaşamı mantıksal zekâdan daha iyi düzeyde yordamasıdır (Tümkiye, Hamarta, Deniz, Çelik ve Aybek, 2008).

Duygusal zekâ kavramı ilk olarak 1990 yılında Yale ve New Hampshire Üniversitesinden psikologlar Peter Salovey ve John Mayer tarafından kullanılmıştır. Mayer ve Salovey, duygusal zekâyı "*Bireyin kendisinin ve diğerlerinin hislerini ve duygularını izleme, bunlar arasında ayırım yapma ve bu bilgiyi düşünce ve eylemlerinde kullanma becerisini içeren, sosyal zekânın bir alt kümesi*" olarak belirtmişlerdir (Akt: Güven ve Demircan: 2013).

Mayer ve Salovey'in yaptığı tanımdan sonra 1990 yıllarının ilk yarısında duygusal zekâ kavramı akademik çevrelerde incelenmeye başlanmıştır. Kavramın yaygınlaşmasını ve akademik çevrelerin dışına yayılmasını sağlayan ise Daniel Goleman'ın 1995 yılında çıkardığı "*Duygusal Zekâ Neden IQ'dan Önemlidir?*" adlı kitabı olmuştur. Goleman, bu kitabında, duygusal zekânın bilişsel zekâdan daha önemli olduğunu vurgulamakta, duygusal zekâ yoksunluğu durumunda, kişinin aile yaşamından mesleki başarısına, toplumsal ilişkilerinden sağlık durumuna kadar birçok alanda olumsuz sonuçlar doğurabildiğini belirtmektedir. Kitap kamuoyunun ilgisini çekmiş ve konuyla ilgili pek çok çalışma yayımlanmaya başlamıştır.

Duygusal zekâ yaklaşımlarını incelediğimizde duygusal zekânın dört ya da beş boyut altında toplandığı görülmektedir. Bu çalışmada Goleman'ın 2002 yılındaki makalesinde, iş yaşamında duygusal zekanın beş bileşeni olarak; *kendini bilme*, *ruh halini ayarlama*, *iç motivasyona sahip olma*, *empati* ve *kişiler arası ilişki becerisi* boyutları temel alınmıştır (Arslan, 2013, s. 86):

- a. **Kendini Bilme:** Kendini farkındalık ya da özbilinç şeklinde farklı kavramlarla da ifade edilebilen, “kendini bilme”, kişinin kendi duygu, düşünce ve davranışları hakkında sezgiye sahip olması anlamında değerlendirilmektedir.
- b. **Ruh Halini Ayarlama:** “Ruh halini ayarlama” ya da diğer deyişle “kendini ayarlama”, duygusal zekânın kişiyi duygularının esiri olmaktan kurtaran sürekli bir iç konuşmasıdır. Kişinin ruh halini ayarlaması, sürekli mutlu olma anlamına gelmemekte, yalnızca bir duyguya saplanıp kalmamak anlamına gelmektedir. Buna göre mutlu ve sevinçli anları yaşayan bir kişinin, öfkeli ve umutsuz dönemlerinin üstesinden gelebilmesi, duygularını iyi ayarladığını göstermektedir.
- c. **İç Motivasyona Sahip Olma:** Duygular, davranışları olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilir. Örneğin, kişinin kendisini biraz rahatsız hissettiği ya da motivasyondan yoksun olduğunda bu durum onun davranışına yansiyabilir ve bu şartlarda sonuca ulaşmak zorlaşabilir. Buna rağmen kişi, kendisini iyi formda hissettiğinde bu durum, onun verimli davranışlarıyla sonuçlanabilir.
- d. **Empati:** Empati, biliş ve duygu bileşenlerinden oluşmaktadır. Karşımızdaki kişinin rolüne girerek onun ne düşündüğünü anlamamız, biliş nitelikli bir etkinlik iken, karşımızdakinin hissettiklerini hissetmemiz ise duygu nitelikli bir etkinliktir.
- e. **Kişiler Arası İlişki Becerisi:** Kişiler arası ilişki becerisi etkileme, iletişim kurma, değişim katalizörü olma, çatışmayı etkin yönetebilme, ilişki ağı kurabilme, etkin ekip çalışması yapabilme ve işbirliği becerilerini içermektedir. Bu beceri, kişinin başkalarıyla ilişkileri yürütebilme yeteneğini ifade etmektedir.

Her insan duygusal zekânın bu beş farklı boyutunda farklılıklar gösterebilir. Örneğin bazı kişiler başkalarının kaygılarını yatıştırma konusunda çok becerikli olmasına rağmen, aynı beceriyi kendi duygularını yatıştırmada gösteremeyebilir. Bazı insanlar daha empatik olurken, bazıları hem kendi duygularının farkında olmak hem de başkalarının duygularına karşı duyarlı olmak konusunda çok daha yetersiz kalabilirler (Onay ve Uğur, 2011).

1.2. Girişimcilik Niyeti

Niyet kavramı Bird (1988) tarafından, zihinde gerçekleşen odaklanma, oluşturma-sürdürme ve seçme aşamalarından oluşan bir durum; kişinin ilgisini özel bir amaca yönelten veya bir şeyler başarmak için gerekli bir yol; “böyle olmalı” şeklinde gerçekleşen içsel bir diyalog veya konuşma olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımdan yola çıkarak *girişimcilik niyeti* ise, Krueger ve Carsrud (1993) tarafından bir bireyin kendi işini kurma yönünde girişimci gayretler gösterme yönündeki eylemlere bağlılığı olarak tanımlanabilir (Akt: Şeşen ve Basım 2012). Girişimcilik niyeti kişinin diğer kariyer seçeneklerinden ziyade çevresindeki potansiyel fırsatları değerlendirmesini sağlayacak bir işletme kurma ve girişim başlatma düşüncesini yansıtır. Kişinin bu girişimi başlatması planlı ve maksatlı bir davranış olarak kabul edilir (Karabey, 2013).

Girişimcilik niyeti kavramının daha iyi anlaşılabilmesi için bu kavramın hangi faktörler tarafından etkilendiğinin ortaya konması gerekmektedir. Yapılan çalışmalara bakıldığında:

- Bağımsızlık, kariyer ve kazanç isteğinin (Sezer, 2013),
- Yaratıcı olma ve işinde orjinallik göstermenin (Karabulut, 2009),
- Kişilik özelliklerinin, kişisel tutumların, motivasyonun ve bilinçsel tarzın (Hmieleski ve Corbett, 2006; Kalkan, 2011; Şeşen ve Basım, 2012),
- Cinsiyetin (Davidsson, 1995; Kristiansen ve Indarti, 2004),
- Önceki iş deneyiminin, aile gelirinin ve yaşın (Çelik, İnce, Bozyiğit 2014; Şeşen ve Basım, 2012; İrmış ve Barutçu, 2012) girişimcilik niyeti üzerinde etkisi olduğu görülmektedir.

1.3. Duygusal Zekâ ve Girişimcilik Niyeti Arasındaki İlişki

Goleman (1998), duygusal zekânın insan zekâsının doğru ölçüsü olabileceğini ve başarı için gerekliliğini savunarak, duygusal zekâ düzeyi yüksek bireyin iş yaşamında daha üst seviyeye yükselebileceğini ileri sürmektedir. Cooper ve Sawaf da (1999) değişik araştırmaların aynı yönde sonuçlara ulaştığını ve bulgularında duyguların, güven, bütünlük, empati, esneklik ve güvenilirlik gibi ahlaki değerler ile güvenli ve karlı iş ilişkileri kurma ve sürdürme yeteneklerini harekete geçirme enerjisine sahip olduğunu ifade etmektedir. Baltaş (2000) da aynı görüşü paylaşılarak, en iyi performans gösterenler listesinin başında akademik zekâ düzeyi yüksek olanların yerine, iş arkadaşları ile sağlıklı iletişim kurabilen, ekip çalışmasına yatkın, duygusal olgunluk düzeyi yüksek kişilerin geldiği görüşündedir (Ural, 2001).

Gibbs (1995)'de örgütlerdeki başarının en önemli belirleyicisinin duygusal zekâ olduğunu belirtmektedir. Başarısız olarak nitelendirilen yöneticilerin bu başarısızlıklarının altında yatan en önemli nedenin teknik anlamda bilgi düzeyine sahip olamamaktan çok, insan ilişkilerinde yaşadıkları iletişim sorunlarından kaynaklandığı tespit edilmiştir (Akt: Babaoğlan, 2010).

Kendi duygularını tanıyan ve yönetebilen, başkalarının duygularına, istek ve ihtiyaçlarına duyarlı olan yöneticiler ve çalışanlar, işyerinde güvene dayalı ilişkiler kurar, fikirlerini açık ve doğrudan dile getirirler. Bu nedenle duygusal zekâ düzeyi, gerek özel hayatta gerekse mesleki hayattaki başarımızı doğrudan etkileme derecesine sahiptir. Duygusal olgunluğa sahip çalışanların, bağlı buldukları kuruma katkıları da o oranda fazladır. Kendilerini ve birlikte çalıştıkları kişileri istenilen sonuca yönelik olarak harekete geçirebilir, zor şartlar altında olumlu düşünme tarzını koruyarak motivasyonun yüksek olmasını sağlarlar. Bu sayede, çatışmaları ve sorunları yapıcı ve çözümlü sağlayacak şekilde sonuçlandırır (Baltaş, 2006). Duygusal zekâsı yüksek çalışanların bu özellikleri, onların daha girişimci davranabilecekleri yönündeki düşünceleri doğrular niteliktedir.

Duygusal zekâyâ sahip girişimciler, fikirlerini açıklama, iş yapma ve yaptırma sürecinde daha başarılı olduklarından dolayı girişimcilerin sahip oldukları özelliklere son zamanlarda yeni bir özellik olarak duygusal zekâyı ekleyen araştırmalar (Zakarevičius ve Župerka, 2010; Chuluunbaatar ve Luh, 2010; Zampetakis, Kafetsios, Bouranta, Dewett ve Moustakis 2009) mevcuttur.

Yaşanabilecek olası değişimlere karşı uyum sağlayabilme, bilinçli kararlar verebilme ve başarısızlıklar karşısında bile motivasyon düzeyini koruyarak mevcut duruma en iyi çözüm yolunu bulabilme duygusal zekâ ile kazanılabilecek ve girişimcilerde özellikle bulunması gereken bir yetenektir (Yelkikalan, 2007). Girişimciliğin örgüt başarısındaki bu yadsınamaz önemi işverenleri işe yeni alacakları personelin duygusal zekâsı yüksek olanları tercih etmelerine yönlendirmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu nedenlerle girişimcilik niyeti ve iş hayatında başarı için önemli bir faktör olan duygusal zekâ kavramı araştırma konusu olarak tercih edilmiş ve BÖTE (Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi) öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile girişimci niyetleri arasındaki ilişkinin boyutu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu ana amaç doğrultusunda belirlenen araştırma sorularını şu şekilde sıralayabiliriz:

1. BÖTE öğrencilerinin duygusal zekâ özellikleri demografik özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?
2. BÖTE öğrencilerinin girişimcilik niyeti demografik özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?
3. BÖTE 1. ve 4. sınıf öğrencilerin *duygusal zekâ ve girişimcilik niyeti* farklılık göstermekte midir?
4. BÖTE öğrencilerinin *duygusal zekâ faktörleri* ile *girişimcilik niyeti* arasında ilişki var mıdır?

2.2. Önemi

BÖTE öğrencilerinin girişimci kişilik özelliklerinin belirlenmesi ve girişimci kişiliği etkileyen faktörlerden biri olan duygusal zekâ ile ilişkisinin tespit edilerek alanyazına katkı sağlayacağı ayrıca üniversite-sanayi-devlet sarmalında girişimciliğin teşviki ile ilgili politika yapıcılara ve eğitim planlayıcılarına da yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın amacına uygun birincil verileri toplamak için nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Oluşturulan veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde BÖTE bölümü öğrencilerinin demografik bilgilerini belirlemek amacıyla sorular almaktadır. İkinci bölümde BÖTE bölümü öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerini ölçmek amacıyla "*Duygusal Zekâ Ölçeği*" ve girişimcilik niyetlerini ölçmek için "*Girişimcilik Niyeti Ölçeği*" kullanılmıştır.

Duygusal zekâyı ölçmek için erken tarihli geliştirilen ve yaygın kullanımı olan ölçüm araçlarından biri Carson ve arkadaşları tarafından geliştirilen 30 maddelik *Duygusal Zekâ Ölçeği'nin*, Arslan (2013) tarafından Türkçeye uyarlanması yapılarak 20 madde olarak yeniden düzenlenmiş *Duygusal Zekâ Ölçeği* yazardan gerekli izin alındıktan sonra kullanılmıştır.

Yüksek puanın duygusal zekânın yüksekliğine işaret ettiği ölçek, *Kesinlikle Katılmıyorum'dan (1), Kesinlikle Katılıyorum'a (5)* kadar uzanan, likert tipi bir ölçme aracıdır. Ölçekte, duygusal zeka özellikleri, *empati* (6 madde), *ruh halini ayarlama* (3 madde), *kişilerarası ilişkiler* (4 madde), *iç motivasyona sahip olma* (5 madde) ve *kendini bilme* (2 madde) alt boyutlarından oluşan toplam 20 madde ile temsil edilmektedir. Ölçeğe ilişkin güvenilirlik katsayısına ait bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: Duygusal Zekâ Ölçeği Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Duygusal Zekâ Ölçeği			
Ölçek Adı	Ölçek Boyutlar	Orijinal Katsayı	Uygulama Katsayı
Duygusal Zekâ Ölçeği	Genel Katsayı	0,85	0,85
	Boyut 1: Empati	0,87	0,89
	Boyut 2: Ruh Halini Ayarlama	0,60	0,73
	Boyut 3: Kişilerarası İlişkiler	0,80	0,82
	Boyut 4: İç Motivasyona Sahip Olma	0,81	0,82
	Boyut 5: Kendini Bilme	0,73	0,62

Öğrencilerin girişimcilik niyetleri, Linan ve Chen (2009) tarafından geliştirilen ve Şeşen ve Basım (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan 6 maddeli bir ölçek ile ölçülmüştür. Yüksek puanın girişimcilik niyetinin yüksekliğine işaret ettiği ölçek, *Kesinlikle Katılmıyorum'dan (1), Kesinlikle Katılıyorum'a (5)* kadar uzanan, likert tipi bir ölçme aracıdır. Ölçeğe ilişkin güvenilirlik katsayısına ait bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2: Girişimcilik Niyeti Ölçeği Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Girişimcilik Niyeti Ölçeği			
Ölçek Adı	Ölçek Boyutlar	Orijinal Katsayı	Uygulama Katsayı
Girişimcilik Niyeti Ölçeği	Genel Katsayı	0,86	0,93

İlgili literatür incelendiğinde sosyal bilimlerde çoğunlukla içsel güvenilirlik için Cronbach alfa katsayısının 0.70 olması içsel güvenilirlik için yeterli kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2010: 171).

Alınan izinler doğrultusunda araştırmacı tarafından hazırlanan veri toplama aracı, verilerin toplanacağı üniversitelerdeki öğrencilerin sayıları doğrultusunda paketlenerek uygulamayı gerçekleştirecek kişilere kargoyla gönderilmiştir. Uygulayıcılarla uygulama öncesi iletişim kurularak araştırma ve veri toplama konusunda bilgi verilmiştir. Hazırlanan kargo paketleri uygulayıcılara 2013-2014 öğretim yılı bahar dönemi içerisinde Nisan, Mayıs ve Haziran ayları içerisinde gönderilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmada elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmelerine ve bunlara ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Araştırmaya katılan BÖTE bölümünde öğrenim görmekte olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerine ve girişimcilik niyetine ilişkin bulgular sunulmuştur.

3.1. Duygusal Zekâ ve Demografik Özelliklere Ait Bulgular

Araştırmanın, “BÖTE öğrencilerinin demografik özelliklerine göre duygusal zekâ düzeyleri farklılık göstermekte midir?” sorusuna ilişkin sonuçlar analiz edilmiştir. Öğrencilerin demografik özelliklerine göre duygusal zekâ düzeylerinin farklılık gösterip göstermediği iki aşamada incelenmiştir. Demografik özelliklerden; *cinsiyet, iş tecrübesi, girişimcilik dersi alıp almama durum, iş fikri, kendini girişimci görme, iş kurma niyeti ve ailede girişimci bulunma* durumlarına göre girişimcilik niyetlerinin farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla bağımsız örneklem için t-testi uygulanmıştır. *Yaş, aylık gelir ve yetiştirilme tarzına* ait demografik özelliklerin grup sayısı ikiden fazla değişken içerdiği için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) testi uygulanmıştır. BÖTE öğrencilerinin girişimcilik niyetinin demografik özelliklerden *cinsiyet, iş tecrübesi, girişimcilik dersi, iş fikrine sahip olma, kendini girişimci görme, iş kurma niyeti ve ailede girişimci bulunma durumuna* göre t-testi sonuçları Tablo 3’te gösterilmektedir.

Tablo 3: BÖTE Öğrencilerinin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre t-Testi

		Sonuçları							
Demografik Özellikler	Kategori	n	Ort.	s.s.	s.d.	t	p	*p<0,05	
Duygusal Zekâ	Cinsiyet	Kadın	495	74,0869	9,23372	978	,929	0,353	
		Erkek	485	73,5402	9,17872				
	İş Tecrübesi	Evet	645	74,2093	9,22399	978	1,857	0,064	
		Hayır	335	73,0597	9,13715				
	Girişimcilik Dersi	Evet	304	75,5757	9,01562	978	4,043	0,000*	
		Hayır	676	73,0251	9,18748				
	İş Fikrine Sahip Olma	Evet	477	74,8910	9,40614	978	3,580	0,000*	
		Hayır	503	72,7972	8,90200				
	Kendini Girişimci Görme	Evet	562	76,0018	8,67588	978	8,959	0,000*	
		Hayır	418	70,8780	9,08906				
	İş Kurma Niyeti	Evet	609	74,8259	9,07168	978	4,441	0,000*	
		Hayır	371	72,1590	9,19659				
	Ailede Girişimci	Evet	452	74,7942	8,98901	978	3,090	0,002*	
		Hayır	528	72,9792	9,31473				

Tablo 3’te de görüldüğü gibi duygusal zekâ ile girişimcilik dersi, iş fikrine sahip olma, kendini girişimci görme, iş kurma niyeti ve ailede girişimci bulunma durumu arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir ($p<0,05$). Duygusal zekâ ile cinsiyet ve iş tecrübesi arasında ise anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($p>0,05$). Bu bulgulara göre duygusal zekâ ile girişimcilik dersi, iş fikrine sahip olma, kendini girişimci görme, iş kurma niyeti ve ailede girişimci bulunma durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu, duygusal zekâ ile cinsiyet ve iş tecrübesi arasında ise anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir. BÖTE öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin demografik özelliklerden yaşa göre ANOVA sonuçları Tablo 4’te gösterilmektedir.

Tablo 4: BÖTE Öğrencilerinin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Yaşa Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Girişimcilik Niyeti	Gruplararası	826,632	5	165,326	1,960	0,082*
	Gruplariçi	82142,307	974	84,335		
	Toplam	82968,939	979			

*p>0,05

Tablo 4'te de görüldüğü gibi duygusal zekâ ile yaş arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir (F=1,960 p>0,05). Bu bulgulara göre duygusal zekâ ile yaş arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir. BÖTE öğrencilerinin girişimcilik niyetinin demografik özelliklerden aylık gelire göre ANOVA sonuçları Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 5: BÖTE Öğrencilerinin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Aylık Gelire Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Girişimcilik Niyeti	Gruplararası	1630,345	4	407,586	4,886	0,001*
	Gruplariçi	81338,594	975	83,424		
	Toplam	82968,939	979			

*p<0,05

Tablo 5'te de görüldüğü gibi duygusal zekâ düzeyi gelire göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. (F=4,886 p<0,05). Bu bulgu duygusal zekânın gelire göre önemli bir farklılığın olduğu şeklinde yorumlanabilir. Farklılığın hangi gelir düzeyinden kaynaklandığını ortaya koymak amacıyla çoklu karşılaştırma (post-hoc) testlerinden yararlanılmıştır. Bu doğrultuda, eşit varyanslı bağımsız grup ortalamalarını birbiriyle karşılaştırmak amacıyla Tukey HSD testi kullanılmıştır. Uygulanan çoklu karşılaştırma testi sonucunda, duygusal zekânın gelir düzeyine (4001 ve üzeri) yanıtını veren öğrencilerle (0-1000) ve (2001-3000) yanıtını veren öğrenciler arasında istatistiksel olarak farklılık söz konusudur. Gelir düzeyi (4001 ve üzeri) olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyinin (Ort.=76,4), (2001-3000) (Ort.=75,1) ve (0-1000) (Ort.=72,4) olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. BÖTE öğrencilerinin girişimcilik niyetinin demografik özelliklerden yetiştirilme tarzına göre ANOVA sonuçları Tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 6: BÖTE Öğrencilerinin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Yetiştirilme Tarzına Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Girişimcilik Niyeti	Gruplararası	2082,663	3	694,221	8,377	0,000*
	Gruplariçi	80886,276	976	82,875		
	Toplam	82968,939	979			

*p<0,05

Tablo 6'da da görüldüğü gibi duygusal zekâ düzeyi yetiştirilme tarzına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. (F=8,377 p<0,05). Bu bulgu duygusal zekânın yetiştirilme tarzına göre önemli bir farklılığın olduğu şeklinde yorumlanabilir. Farklılığın hangi yetiştirilme tarzından kaynaklandığını ortaya koymak amacıyla çoklu karşılaştırma (post-hoc) testlerinden yararlanılmıştır. Bu doğrultuda, eşit varyanslı bağımsız grup ortalamalarını birbiriyle karşılaştırmak amacıyla Tukey HSD testi kullanılmıştır.

Uygulanan çoklu karşılaştırma testi sonucunda, duygusal zekânın yetiştirilme tarzına güvene dayalı yanıtını verenlerle baskıcı ve kontrollü yanıtını veren öğrenciler arasında istatistiksel olarak farklılık söz konusudur. Yetiştirilme tarzı güvene dayalı olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeyinin (Ort.=75,5) baskıcı (Ort.=70,9) ve kontrollü (Ort.=72,9) olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

3.2. Girişimcilik Niyeti ve Demografik Özelliklere Ait Bulgular

Araştırmanın, “BÖTE öğrencilerinin demografik özelliklerine göre girişimcilik niyeti farklılık göstermekte midir?” sorusuna ilişkin sonuçlar analiz edilmiştir. Öğrencilerin demografik özelliklerine göre girişimcilik niyetlerinin farklılık gösterip göstermediği iki aşamada incelenmiştir. Demografik özelliklerden; *cinsiyet, iş tecrübesi, girişimcilik dersi alıp almama durum, iş fikri, kendini girişimci görme, iş kurma niyeti ve ailede girişimci bulunma durumlarına* göre girişimcilik niyetlerinin farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla bağımsız örneklem için t-testi uygulanmıştır. *Yaş, aylık gelir ve yetiştirilme tarzına* ait demografik özelliklerin grup sayısı ikiden fazla değişken içerdiği için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) testi uygulanmıştır. BÖTE öğrencilerinin girişimcilik niyetinin demografik özelliklerden *cinsiyet, iş tecrübesi, girişimcilik dersi, iş fikrine sahip olma, kendini girişimci görme, iş kurma niyeti ve ailede girişimci bulunma durumuna* göre t-testi sonuçları Tablo 7’de gösterilmektedir.

Tablo 7: BÖTE Öğrencilerinin Girişimcilik Niyeti Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre t-Testi Sonuçları

	Demografik Özellikler	Kategori	n	\bar{X}	s.s.	s.d.	t	p
Girişimcilik Niyeti	Cinsiyet	Kadın	495	3,0976	0,94751	978	-7,528	0,000*
		Erkek	485	3,5412	0,89575			
	İş Tecrübesi	Evet	645	3,4251	0,93913	978	5,003	0,000*
		Hayır	335	3,1095	0,93196			
	Girişimcilik Dersi	Evet	304	3,3810	0,99743	978	1,415	0,158
		Hayır	676	3,2885	0,92441			
	İş Fikrine Sahip Olma	Evet	477	3,6656	0,85990	978	11,993	0,000*
		Hayır	503	2,9867	0,90950			
	Kendini Girişimci Görme	Evet	562	3,7114	0,79562	978	17,224	0,000*
		Hayır	418	2,7871	0,87615			
	İş Kurma Niyeti	Evet	609	3,7507	0,72599	978	22,622	0,000*
		Hayır	371	2,6056	0,83388			
	Ailede Girişimci	Evet	452	3,4410	0,90335	978	3,809	0,000*
		Hayır	528	3,2112	0,97322			

*p<0,05

Tablo 7’de de görüldüğü gibi girişimcilik niyeti cinsiyete, iş tecrübesine, iş fikrine sahip olma durumuna, kendini girişimci görme durumuna, iş kurma niyetine ve ailede girişimci bulunma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (p<0,05). Girişimcilik niyeti girişimcilik dersine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0,05). Bu bulgulara göre girişimcilik niyeti ile cinsiyet, iş tecrübesi, iş fikrine sahip olma, kendini girişimci görme, iş kurma niyeti ve ailede girişimci bulunma durumlarına göre anlamlı bir ilişkinin olduğu; girişimcilik niyeti ile girişimcilik dersi arasında ise anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir. BÖTE öğrencilerinin girişimcilik niyetinin demografik özelliklerden yaşa göre ANOVA sonuçları Tablo 8’de gösterilmektedir.

Tablo 8: BÖTE Öğrencilerinin Girişimcilik Niyeti Düzeylerinin Yaşa Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Girişimcilik Niyeti	Gruplararası	3,470	5	0,694	0,771	0,571*
	Gruplariçi	876,580	974	0,900		
	Toplam	880,050	979			

*p>0,05

Tablo 8’de de görüldüğü gibi girişimcilik niyeti ile yaş arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir (F=0,77 p>0,05). Bu bulgulara girişimcilik niyeti ile yaş arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir. BÖTE öğrencilerinin girişimcilik niyetinin demografik özelliklerden aylık gelire göre ANOVA sonuçları Tablo 9’da gösterilmektedir.

Tablo 9: BÖTE Öğrencilerinin Girişimcilik Niyeti Düzeylerinin Aylık Gelire Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Girişimcilik Niyeti	Gruplararası	5,561	4	1,390	1,550	0,186*
	Gruplariçi	874,489	975	0,897		
	Toplam	880,050	979			

p>0,05

Tablo 9’da da görüldüğü gibi girişimcilik niyeti ile aylık gelir arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir (F=1,550 p>0,19). BÖTE öğrencilerinin girişimcilik niyetinin demografik özelliklerden yetiştirilme tarzına göre ANOVA sonuçları Tablo 10’da gösterilmektedir.

Tablo 10: BÖTE Öğrencilerinin Girişimcilik Niyeti Düzeylerinin Yetiştirilme Tarzına Göre ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Girişimcilik Niyeti	Gruplararası	4,566	3	1,522	1,697	0,166*
	Gruplariçi	875,484	976	0,897		
	Toplam	880,050	979			

*p>0,05

Tablo 10’da da görüldüğü gibi girişimcilik niyeti ile yetiştirilme tarzı arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir (F=1,70 p>0,05). Bu bulgulara girişimcilik niyeti ile yetiştirilme tarzı arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

3.3. Duygusal Zekânın ve Girişimcilik Niyetinin Öğrenim Görülen Sınıflara Ait Bulguları

Araştırmanın, “BÖTE 1. ve 4. sınıf öğrencilerin duygusal zekâ ve girişimcilik niyeti farklılık göstermekte midir?” sorusuna ilişkin sonuçlar analiz edilmiştir. BÖTE 1. ve 4. sınıf öğrencilerin duygusal zekâ ve girişimcilik niyetlerinin farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla bağımsız örneklem için t-testi uygulanmıştır. BÖTE 1. ve 4. sınıf öğrencilerin duygusal zekâ ve girişimcilik niyetine ait t-testi sonuçları Tablo 11’de gösterilmektedir.

Tablo 11: Duygusal Zekâ ve Girişimcilik Niyetinin Sınıflara Göre Analizi

Ölçekler	Sınıf	n	Ort.	s.s.	s.d.	t	p
Duygusal Zekâ	1. Sınıf	498	73,3715	9,47073	978	-1,539	0,124*
	4. Sınıf	482	74,2759	8,91054			
Girişimcilik Niyeti	1. Sınıf	498	19,8233	5,57633	978	-,446	0,656*
	4. Sınıf	482	19,9855	5,80717			

*p>0,05

Araştırmaya katılan öğrencilerin, duygusal zekâ ve girişimcilik niyetleri sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir. Bu bulgulara göre girişimcilik niyeti ile öğrenim görülen sınıf arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

3.4. Duygusal Zekâ ile Girişimcilik Niyetine Ait Bulgular

Araştırmanın, “BÖTE öğrencilerinin duygusal zekâ ile girişimcilik niyeti arasında ilişki var mıdır?” sorusuna ilişkin sonuçlar analiz edilmiştir. BÖTE öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyi ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmek amacıyla korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Duygusal zekâ düzeyi ile girişimcilik niyeti arasındaki korelasyona ait sonuçlar Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12: Duygusal Zekâ Faktörleri ile Girişimcilik Niyeti Arasındaki Korelasyon Sonuçları

	BÖTE	Empati	Ruh Halini Ayarlama	Kişilerarası İlişkiler	İç Motivasyona Sahip Olma	Kendini Bilme
Girişimcilik Niyeti	Korelasyon Katsayısı	0,235*	-0,103*	0,281*	0,363*	0,218*
	Anlamlılık Düzeyi	0,000	0,001	0,000	0,000	0,000
	N	980	980	980	980	980

* Korelasyon %1 düzeyinde anlamlıdır.

BÖTE öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyi ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre duygusal zekâ faktörlerinden empati ($r=0,24$ $p<0,01$), kişilerarası ilişkiler ($r=0,28$ $p<0,01$), iç motivasyona sahip olma ($r=0,36$ $p<0,01$) ve kendini bilme ($r=0,22$ $p<0,01$) ile doğru yönlü, ruh halini ayarlama ($r=-0,10$ $p<0,01$) ile ters yönlü bir korelasyonun olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerinin girişimcilik niyeti arttıkça duygusal zekâ düzeylerinin de arttığı ve girişimcilik niyetinin oluşmasında duygusal zekânın da önemli olduğu söylenebilir. Tablo 13’te girişimcilik niyetini açıklayan değişkenleri belirlemek amacıyla yapılan çoklu regresyona ait sonuçlara yer verilmiştir.

Tablo 13: Duygusal Zekâyı Açıklayan Değişkenlere Yönelik Çoklu Regresyon Analizi

Değişken	B	Standart HataB	β	t	p	İkili r	Kısmi r
Girişimcilik Niyeti (Sabit)	1,115	,231		4,817	,000*	-	-
<i>Empati</i>	,102	,048	,073	2,101	,036*	,067	,062
<i>Ruh Halini Ayarlama</i>	-,083	,031	-,080	-2,677	,008*	-,085	-,079
<i>Kişilerarası İlişki Becerisi</i>	,125	,051	,094	2,452	,014*	,078	,072
<i>İç Motivasyona Sahip Olma</i>	,425	,060	,282	7,017	,000*	,219	,207
<i>Kendini Bilme</i>	-,023	,050	-,017	-4,459	,646	-,015	-,014
R= 388	R ² =0,150						
F (34,440)	p=0,05						

Girişimcilik niyetini açıklayan değişkenleri belirlemek amacıyla yapılan çoklu regresyon analizi sonucunda *empati*, *ruh halini ayarlama*, *kişilerarası ilişki becerisi*, *iç motivasyona sahip olma* ve *kendini bilme* değişkenleri birlikte öğrencilerin girişimcilik niyetini düşük ve anlamlı bir şekilde açıklamaktadır. (R=0,388; R²=0,150; p<0,05)

Söz konusu beş değişken birlikte, girişimcilik niyetindeki toplam varyansın %15 ini açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, açıklayıcı değişkenlerin girişimcilik niyeti üzerindeki görece önem sırası *iç motivasyona sahip olma*, *kişilerarası ilişki becerisi*, *ruh halini ayarlama*, *empati* ve *kendini bilmedir*.

Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise *empati*, *ruh halini ayarlama*, *kişilerarası ilişki becerisi* ve *iç motivasyona sahip olma* değişkenlerinin girişimcilik niyeti üzerinde anlamlı etkisinin bulunduğu, *kendini bilme* değişkeni ile anlamlı bir etkisinin bulunmadığı görülmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma bulguları çerçevesinde duygusal zekâ ile girişimcilik dersi, iş fikrine sahip olma, kendini girişimci görme, iş kurma niyeti ve ailede girişimci bulunma durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu, duygusal zekâ ile cinsiyet, iş tecrübesi ve yaş arasında ise anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir. Benzer şekilde Timuroğlu ve Akpunar (2017)'in yaptıkları çalışmada da duygusal zekâ ile cinsiyet ve yaş arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Duygusal zekâ gelir düzeyine göre önemli bir farklılık göstermektedir. Gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Gelir düzeyi arttıkça duygusal zekâ düzeyinin de arttığı söylenebilir. Oysaki Timuroğlu ve Akpunar (2017)'in yaptıkları çalışmada duygusal zekâ ile gelir düzeyi arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Duygusal zekâ düzeyi yetiştirilme tarzına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Güvene dayalı ortamda yetiştirilen öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerinin daha yüksek olabileceği söylenebilir.

Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek girişimcilik niyetine sahip oldukları görülmektedir. Benzer şekilde daha önce birçok farklı ülkede yapılan araştırma bulgularına paralel olarak Kourilsky ve Walstad (1998); Kristiansen ve Indarti (2004); Wilson, Marlino ve Kickul (2004); Wang ve Wong (2004); Örucü, vd. (2007); Naktiyok ve Timuroğlu (2009); Kalkan (2011); Konaklıoğlu ve Kızanlıklılı (2011); Uygun, vd.,(2012); Şeşen ve Basım (2012); Zhang, vd., (2013); İşbilir (2015)'in yapmış oldukları çalışmada da erkek öğrenciler kız öğrencilere kıyasla daha fazla girişimcilik eğilimi göstermektedirler.

Ancak Başol, Dursun ve Aytaç (2011)'ın yapmış oldukları çalışmada ise yalnızca *beklenmedik zorluklarla baş etmek* boyutunda cinsiyet bağlamında bir farklılık çıkmış olsa da, genel olarak kız ve erkek öğrencilerin girişimci olma niyetleri arasında bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Aktürk (2012)'ün ve Timuroğlu ve Akpunar (2017)'in yaptıkları çalışmada da cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Girişimcilik niyeti ile *iş tecrübesi* durumuna evet yanıtını veren öğrenciler arasında farklılık görülmektedir. Bu tecrübe ister bir aile içinde, isterse bağımsız bir işte yaşanılmış olsun, bireyin girişimcilik niyetini olumlu etkilediği söylenebilir. Benzer şekilde Peterman ve Kennedy (2003); Uygun vd., (2012); Şeşen ve Basım (2012); Akçakanat vd., (2014); İşbilir (2015)'in yapmış oldukları çalışmada da iş tecrübesinin öğrencilerin girişimcilik niyetlerini farklılaştırdığı sonucu bulunmuştur. Girişimcilik niyeti ile *iş fikrine sahip olma, kendini girişimci görme* ve *iş kurma niyeti* durumuna evet yanıtını veren öğrenciler arasında farklılık görülmektedir. Bu özellikler girişimcilik niyetinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Benzer sonuç Uygun, vd., (2012)'nin yapmış olduğu çalışmada da bulunmuştur. Girişimcilik niyeti ile *ailede girişimci bulunma* durumuna evet yanıtını veren öğrenciler arasında farklılık görülmektedir. Ailede girişimci ruha sahip birinin bulunması o ailede yetişen bireyin de ileride girişimci olması yönünde katkısının olacağı söylenebilir. Oysaki Örucü, vd. (2007); Kalkan (2011)'in yapmış oldukları çalışmada ailede girişimci kişilerin olması öğrencilerin girişimci olma tercihlerini etkilemediğini bulmuşlardır. Girişimcilik niyeti ile *girişimcilik dersi* arasında ise anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Daha önce girişimcilik dersi alan öğrencilerde, girişimcilik eğitiminin girişimcilik niyetinin ortaya çıkmasında etkili olmadığı söylenebilir. Girişimcilik eğitimi öğrencilerin girişimci olma ve olmama kararlarını etkilemekte ve öğrencilerin girişimciliği bir kariyer fırsatı olarak görmelerini sağlamaktadır. Ayrıca girişimcilik eğitimi sayesinde girişimci kişilik özellikleri öğrencilere kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bu yönde bir eğitim öğrencilerde var olan girişimcilik potansiyelinin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Benzer sonuç Uluyol (2013) ve Yumuk (2013)'un yapmış oldukları çalışmalarda da tespit edilmiştir. Oysaki Keat vd. (2011); Wong, vd., (2013); Zhang, vd., (2013); İşbilir (2015)'in yapmış oldukları çalışmalarda ise üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimi ile aldıkları girişimcilik eğitimi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca İbicioğlu vd. (2010) yapmış olduğu çalışmada girişimcilik eğitimi almış işletme bölümü öğrencilerinin, girişimcilik dersleri almamış öğrencilerden daha fazla girişimci düşünceye sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Girişimcilik niyeti ile yaş arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu bulgulara göre girişimcilik niyeti ile yaş arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir. Benzer şekilde Timuroğlu ve Akpunar (2017)'in yapmış oldukları çalışmada da aynı sonuç elde edilmiştir. Oysaki Şeşen ve Basım (2012) tarafından yapılan çalışmada yaşın girişimcilik niyeti üzerinde etkisinin olduğu bulunmuştur. Girişimcilik niyeti ile aylık gelir arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Oysaki ailenin yüksek gelire sahip olması, bireyin başlatacağı girişime ailenin parasal katkıda bulunmasına olanak sağladığından, yüksek gelirlili ailede yetişen bireyin girişimci olma eğiliminin de yüksek olması beklenmektedir. Naktiyok ve Timuroğlu (2009) ise yapmış oldukları çalışmada gelir seviyesi düştükçe girişimcilik niyetinin de azaldığını tespit etmişlerdir. Oysaki Akçakanat, Mücevher ve Çarıkcı (2014)'nın ve Timuroğlu ve Akpunar (2017)'in yapmış oldukları çalışmada gelir seviyesine göre girişimcilik niyeti arasında bir farklılık tespit edilememiştir.

Girişimcilik niyeti ile yetiştirilme tarzı arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu bulgulara girişimcilik niyeti ile yetiştirilme tarzı arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir. Örücü vd. (2007) yapmış oldukları çalışmada güvene dayalı tarzda yetiştirilen öğrencilerin girişimci olma eğiliminde olduklarını tespit etmişlerdir.

Duygusal zekâ ve girişimcilik niyetleri sınıf değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Duygusal zekâ düzeyi ile girişimcilik niyeti arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonuçlarına göre duygusal zekâ faktörlerinden empati, kişilerarası ilişkiler, iç motivasyona sahip olma ve kendini bilme ile doğru yönlü, ruh halini ayarlama ile ters yönlü bir korelasyonun olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerinin girişimcilik niyeti arttıkça duygusal zekâ düzeylerinin de arttığı ve girişimcilik niyetinin oluşmasında duygusal zekânın da önemli olduğu söylenebilir. Benzer sonuç Mair (2005); Zampetakis vd., (2009); Bahadori (2012); Ghorbani, vd., (2012); Neqabi ve Bahadori (2012); Najafi, vd., (2014)'nin yapmış oldukları çalışmalarda da elde edilmiştir.

Potansiyel birer girişimci adayı olan öğrencilere girişimcilik bilincinin ve becerilerinin girişimcilik eğitimi ile kazandırılması için girişimcilik eğitimi yaygınlaştırılabilir. Bu eğitimlerde deneyimli ve başarılı girişimcilere eğitmeni olarak yer verilerek ve onların bilgi ve tecrübelerinden yararlanılabilir. Öğrencilerin girişimciliği birer kariyer fırsatı olarak görebilmeleri için girişimciliğin teşvik edilmesi yönünde verilen eğitimlerin üniversiteler ve devlet kuruluşları tarafından desteklenmesi sağlanabilir. Üniversitelerde okutulan girişimcilik derslerinden istenen düzeye gelebilmesi için, girişimcilik derslerinin içeriği yeniden gözden geçirilebilir. Eğitimcilerin yurt içi ve yurt dışındaki eğitim seminerlerine katılımları sağlanabilir. Aynı zamanda üniversite bilgi birikiminin sanayiye aktarıldığı ve girişimciliğin önemli unsurlarından biri olan teknoparklar üniversite içerisinde hayata geçirilerek öğrencilerin girişimciliği kavramaları sağlanabilir. Öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerinin artırılması için duygusal zekâ eğitimi müfredata konulabilir.

KAYNAKÇA

- Akçakanat, T. Mücevher, M. H., & Çarıkcı, İ. H. (2014). Sözel, Sayısal Ve Eşit Ağırlık Bölümlerinde Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi: SDÜ Örneği. *AKÜ İİBF Dergisi*, 16(2), 137-153.
- Akın, Z. & Güven, M. (2014). İlköğretim Beşinci Sınıf Öğretim Programlarında Duygusal Zekâya Yer Verilme Durumuna İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri. *İlköğretim Online*, 13(1), 18-32. 12 Ocak 2015 tarihinde <http://ilkogretim-online.org.tr/vol13say1/v13s1m2.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Aktürk, E. (2012). *Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerindeki Etkisi: Düzce Üniversitesinde Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Babaoğlan, E. (2010). Okul Yöneticilerinde Duygusal Zekâ. *Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 119-136.
- Bahadori, M. (2012). The Effect of Emotional Intelligence on Entrepreneurial Behavior: A Case Study in A Medical Science University. *Asian Journal of Business Management*, 4(1), 81-85.

- Baltaş, Z. (2006). *Duygusal Zekâ: İnsanın Dünyasını Aydınlatan ve İşine Yansıyan Işık*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Başol, O., Dursun, S., & Aytaç, S. (2011). Kişiliğin Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi: Üniversiteli Gençler Üzerine Bir Uygulama. *İş, Güç, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 13(4), 7-22.
- Chuluunbaatar, E., & Luh, O., D. (2010, March). *Entrepreneurship Start-Up Process The Role of Emotional Intelligence*. International Conference On Kansei Engineering And Emotion Research, Paris.
- Çelik, A., İnce, M., & Bozyiğit, S. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Niyetlerini Etkileyen Ailesel Faktörleri Belirlemeye Yönelik Bir Çalışma. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7 (3), 113-124.
- Ghorbani, M., Johari, S., & Moghadam, A. A. (2012). Analysis of The Relationship Between Emotional Intelligence and Entrepreneurship. *Middle-East Journal Of Scientific Research*, 11(5), 679-689.
- Cin, H. & Günay, G. Y. (2013). Girişimcilerin Girişimcilik Tipleri ile Duygusal Zekâları Arasındaki İlişki: Edirne Örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi* 8(2), 7-32.
- Güven, M., & Demircan, Z. (2013). Duygusal Zekâ ve Eğitime Yansımaları. Gülay Ekici ve Meral Güven (Ed.), *Öğrenme-öğretme yaklaşımları ve uygulama içinde* (s. 347-389). Ankara: Pegem A.
- Hmieleski, K. M., & Corbett, A. C. (2006). Proclivity for Improvisation as a Predictor of Entrepreneurial Intentions. *Journal of Small Business Management*, 44(1), 45-63.
- İbicioğlu, H., Taş, S., & Özmen H. İ. (2010). Üniversite Eğitiminin Girişimcilik Düşüncesinin Değişimine Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. *Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 2(1), 53-74.
- İrmiş, A., & Barutçu, E. (2012). Öğrencilerin Kendilerini Girişimci Bir Kişiliğe Sahip Görmelerini ve İş Kurma Niyetlerini Etkileyen Faktörler: Bir Alan Araştırması. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26(2), 1-25.
- İşbilir, U. (2015). Sosyo-Demografik Özelliklerin Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerine Etkisi: Spor Yöneticiliği Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. <http://sporbilimleri.uok2015.com/userfiles/file/kabuledilen/u%C4%9Fur%20i%C5%9Fbilir.pdf> sayfasından 01 Ocak 2015 erişim tarihinde erişilmiştir.
- Kalkan, A. (2011). Kişisel Tutum, Öznel Norm ve Algılanan Davranış Kontrolünün Girişimcilik Niyeti Üzerindeki Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2 (14). 189-206.
- Karabey, C. N. (2013). Girişimsel Düşüncüyü Anlamak: Düşünme Tarzı ve Risk Tercihinin Girişimsel Özyetkinlik ve Girişimcilik Niyeti ile İlişkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 143-159.
- Karabulut, A. T. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini ve Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 26 (1), 331-356.
- Keat, O. Y., Selvarajah, C., & Meyer, D. (2011). Inclination Towards Entrepreneurship Among University Students: An Empirical Study of Malaysian University Students. *International Journal of Business and Social Science*, 2(4), 206-220.

- Konaklıoğlu, E., & Kızanlıklılı, M. M. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Proaktif Kişilik Özellikleri ile Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 72-92.
- Kourilsky, M.L., & Walstad, W.B. (1998). Entrepreneurship and Female Youth: Knowledge, Attitude, Gender Differences, And Educational Practices. *Journal of Business Venturing*, 13(1), 77-88.
- Kristiansen, S., & Indarti, N. (2004) Entrepreneurial Intention Among Indonesian And Norwegian Students. *Journal of Enterprising Culture*, 12 (1), 55-78.
- Mair, J. (2005). Entrepreneurial Behavior in A Large Traditional Firm: Exploring Key Drivers. In: Elfring, T., (Ed.), Series on International Studies in Entrepreneurship Research: *Corporate Entrepreneurship and Venturing*, Springer: 10, 49-72.
- Najafi, M., Ghahfarokhi, Z. N., Shafiei, Z., & Afsouran, N. R. (2014). Investigating The Relationship Between Emotional Intelligence and Entrepreneurship Competencies of Third Year High Schools Students in The City Of Langarod. *Journal of Education and Practice*, 5(14), 24-30.
- Naktiyok, A. & Timuroğlu, M. K. (2009). Öğrencilerin Motivasyonel Değerlerinin Girişimcilik Niyetleri Üzerine Etkisi ve Bir Uygulama. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 23(3), 85-103.
- Neqabi, S., & Bahadori, M. (2012). Relationship Between Emotional Intelligence And Entrepreneurial Behavior. *Journal Mil Med*, 14(2), 123-128.
- Onay, M., & Uğur, B. (2011). Sağlıkta Memnuniyetin Sessiz Sihri: Duygusal Zekâ. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 23-24.
- Örücü, E., Kılıç, R. & Yılmaz Ö. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinde Ailesel Faktörlerin Etkisi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 2(2), 27-47.
- Peterman, N. E., & Kennedy, J. (2003). Enterprise Education: Influencing Students' Perceptions Of Entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 28 (2), 129-144.
- Sezer, C. (2013). Kariyer Olarak Girişimcilik ve Girişimcilik Niyetini Etkileyen Faktörlerin İçerik Analizi ile Belirlenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2 (6), 49-60.
- Şeşen, H. & Basım, N. (2012). Demografik Faktörler Ve Kişiliğin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Spor Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Ege Akademik Bakış*, 12, 21-28.
- Timuroğlu, K. & Akpunar, E. N. (2017). Duygusal Zekânın Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi. *Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 4 (31), 875-891.
- Tümkaya, S., Hamarta, E., Deniz, M. E., Çelik, M., & Aybek, B. (2008). Duygusal Zekâ Mizah Tarzı ve Yaşam Doyumu: Üniversite Öğretim Elemanları Üzerine Bir Araştırma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3 (30), 1-18.
- Uluçol, O. (2013). Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği. *Adıyaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(15), 349-372.
- Ural, A. (2001). Yöneticilerde Duygusal Zekânın Üç Boyutu. *Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(2), 209-219.
- Uygun M., Mete S. & Güner E. (2012). Genç Girişimci Adayların Girişimcilik Eğilimi ve Girişimcilik Özellikleri Arasındaki İlişkiler. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4 (2)

- Wang, K.C. & Wong, P.K. (2004). Entrepreneurial Interest of University Students in Singapore. *Technovation* 24 (2), 163–172.
- Wilson, F., Marlino, D. & Kickul, J. (2004). Our Entrepreneurial Future: Examining The Diverse Attitudes And Motivations Of Teens Across Gender And Ethnic Identity, *Journal of Developmental Entrepreneurship*, 9 (3), 177-197.
- Wong, P. K., Ho, Y. P., & Low, P. C. (2014). Do University Entrepreneurship Programs Influence Students' Entrepreneurial Behavior? An Empirical Analysis Of University Students in Singapore. *Innovative Pathways for University Entrepreneurship in the 21st Century*, 24, 65-87. 18 Ocak 2015 tarihinde <http://ssrn.com/abstract=2411266> sayfasından erişilmiştir.
- Yelkikalan, N. (2007). 21. Yüzyılda Girişimcinin Yeni Özelliği: Duygusal Zekâ. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 1(2), 39-50.
- Yumuk, G. (2013). Turizm Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğitimlerinin Girişimcilik Eğilimlerine Etkisi. *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi E-Dergi* 2(2), 96-120.
- Zhang, Y., Duysters, G., & Cloudt, M. (2013). The Role of Entrepreneurship Education As A Predictor Of University Students' Entrepreneurial Intention. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 9(1), 1-19. 24 Şubat 2014 tarihinde <http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11365-012-0246-z> sayfasından erişilmiştir.
- Zakarevicius, P. & Zuperka, A. (2010). Expression Of Emotional Intelligence In Development Of Students' Entrepreneurship. *Economics And Management*, 15, 865-873. <http://eds.a.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?sid=74962714-17f2-4a65-8a91-c0126b6b64b6%40sessionmgr4001&vid=2&hid=4213> sayfasından 18 Ocak 2014 tarihinde erişilmiştir.
- Zampetakis, L. A., Kafetsios K., Bouranta N., Dewett T., & Moustakis V. S. (2009). On The Relationship Between Emotional Intelligence and Entrepreneurial Attitudes and Intentions. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research* 15(6), 595-618. 15 Ocak 2015 tarihinde http://www.researchgate.net/profile/Leonidas_Zampetakis/publication/230600795_On_the_relationship_between_emotional_intelligence_and_entrepreneurial_attitudes_and_intentions/links/0fcfd501d45ddad2c5000000.pdf sayfasından erişilmiştir.